1. AMAÇ:

Hastane ortamından kaynaklanabilecek enfeksiyonları önlemek ve sağlıklı bir ortam olusturmak için uyulması gereken temizlik kurallarını belirlemek ve uygulanmasını sağlamak.

2. KAPSAM:

Hasta, hasta yakınları ve hastane çalısanları için sağlıklı bir ortam olusturmak amacıyla uyulması gereken temizlik kurallarını sağlamaya yönelik tüm faaliyetleri kapsar.

3. SORUMLULAR:

Enfeksiyon Kontrol Komitesi ve Ekibi, Birim Temsilcileri, Hastane Müdürü, Temizlik Personelleri, Temizlik Şefi sorumludur.

4. TANIMLAR:

Yüksek Riskli Alanlar: Enfeksiyon Kontrol Kurulu tarafından belirlenen, temizliği özellik gösteren alanlardır. Ameliyathane, nötropenik hastaların yattığı odalar ve BRT Birimi Onkoloji Enstitüsünde yüksek riskli alan olarak kabul edilir.

Orta Riskli Alanlar: Laboratuarlar, hasta odaları (banyo ve tuvaletler dâhil), mutfak, poliklinikler, radyoloji, tedavi-pansuman odaları.

Düsük Riskli Alanlar: Hemsire, doktor odaları (banyo ve tuvaletler dâhil), ofisler, koridorlar ve depolar.

Standart Önlemler: Sağlık çalısanlarının kan yoluyla bulasan hastalıklara karsı korunmasını sağlamak için her hasta ile temas sırasında uyulması gereken önlemlerdir.

Dezenfeksiyon: Cansız maddeler üzerinde sporlar hariç, var olan tüm patojenik mikroorganizmaların öldürülmesi islemidir.

Kat Arabası: Bu talimatta tanımlanan temizlik islemlerinin yapılabilmesi için gerekli malzemelerin bulundurulduğu arabadır (kuru temizlik mopları ve aparatları, sıvı deterjan, ovma amaçlı temizlik maddesi, yeterli miktarda temiz sarı, kırmızı ve mavi temizlik bezleri, tuvalet fırçası, çekçek, faras, kova, eldiven, vb.).

5. UYGULAMA:

5.1. Genel İlkeler:

5.1.1. Hastanenin tüm alanlarını kapsayan "**Hastane Genel Temizlik Planı**" bulunur. Bu plan ilgili alanın risk düzeyi, kullanılacak temizlik malzemesi, ekipmanları, temizlik sıklığı ve temizlik kurallarını içerir.

5.1.2. Temizlikte tüy bırakmayan temizlik bezleri tercih edilir. Bez ve kova renkleri 5.1.4. maddesinde belirtilen kullanım alanına göre belirlenir.

5.1.3. Kirli bezle temizliğe devam edilmez, sık bez değistirilir.

5.1.4. Kirlenen bezler sıcak su ve deterjanla yıkanıp kurutulduktan sonra kullanılır.

5.1.5. Hastane Temizliğinde Temizlik Bezi ve Kova Seçimi

Bölüm	**Kova Rengi**	**Bez Rengi**
Tuvalet hariç bütün ıslak alanlar	Sarı	Sarı
Bütün kuru alanlar (kapı, pencere, mobilya, ayna, vb)	Mavi	Mavi
Tuvaletler ve laboratuar alanları	Kırmızı	Kırmızı

5.2. Eldiven Kullanımı

5.2.1. Toz alma dısında her tür temizlik islemi sırasında uygun eldiven giyilir, islem bitiminde eldiven çıkarılıp el hijyeni sağlanır.

5.2.2. Ellerinde yara, çizik, vb. bulunan temizlik personeli toz alma islemi sırasında steril olmayan temiz eldiven giyer.

5.2.3. Eldivenli ellerle kapı kolu, telefon, masa, vb. yüzeylere temas edilmez.

5.2.4. Tuvalet temizliği için kullanılan eldivenler diğer alanların temizliğinde kesinlikle kullanılmaz.

5.3. Mop Seçimi Ve Kullanımı

5.3.1. Mavi mop Kuru alan
Beyaz mop Nemli silme ve bakım
Saçaklı mop Islak silme

5.3.2. Kuru süpürme ve bakım amaçlı moplama esnasında mop önünde kontrol edilemeyecek kadar fazla kir/materyal birikimi var ise çekçek ve faras ile alınır.

5.3.3. Mop, temiz alanda “S” seklinde, kirli alanda düz hat üzerinde hareket ettirilerek temizlik yapılır.

5.3.4. Mop ile temizlik yapılarak ilerlenirken temizlenmemis alan bırakılmaz.

5.3.5. Kirli mop ile temizlik yapılmaz, kirlenen moplar sıcak su ve deterjanla çamasır makinesinde yıkanıp kurutularak saklanır.

5.3.6. Gün sonunda tüm moplar mutlaka sıcak su ve deterjanla çamasır makinesinde yıkanıp kurutularak saklanır.

5.3.7. Saçaklı mop kullanımında zemin ıslak bırakılmaz, kurulama islemi yapılır ve kirlenme, kayma ve düsmeleri önlemek için uyarı levhaları konur.

5.4. Çift Kovalı-Presli Paspas Arabası Kullanımı

5.4.1. Paspas ilk kez kullanılıyor ise sıcak su ve deterjanla çamasır makinesinde yıkanarak havlarından arındırılır.

5.4.2. Paspaslama için ılık su kullanılır.

5.4.3. Temiz su için mavi kova, kirli su için kırmızı kova kullanılır. Mavi kovaya uygun konsantrasyonda (Üretici Firma önerisine uygun olarak), kırmızı kovaya ise bunun yarısı kadar sıvı deterjan konulur.

5.4.4. Paspas "S" seklinde hareket ettirilir, zeminden mümkün olduğunca uzaklaştırılmadan temizlik yapılır.

5.4.5. Kirli paspasla temizlik yapılmaz, kirlenen paspas önce kırmızı kovada kirinden arındırılır, sonra mavi kovada yıkanır, sıkma presi kırmızı kova üzerine çevrilerek sıkma islemi yapılır.

5.4.6. Bu islemi takiben paspas sıcak su ve deterjanla çamasır makinesinde yıkanıp kurutulduktan sonra tekrar kullanıma sokulur.

5.4.7. Gün içinde kullanılan tüm paspaslar, gün sonunda sıcak su ve deterjanla çamasır makinesinde yıkanıp kurutulduktan sonra tekrar kullanılır.

5.4.8. Islak paspasla silinen alanlar kuru mop ile hemen kurulanır, paspaslama islemi sırasında kirlenme, kayma ve düsmeleri önlemek için uyarı levhaları konur.

5.5. Hastane Temizliğinde Risk Sınıflaması ve Farklı Alanların Temizliği

5.5.1. Hastanede Bulunan Alanların Enfeksiyon Riskine Göre Kategorizasyonu Ve Uygulanması Gereken İslemler

Risk Düzeyi	Hastane Bölümü	Uygun Temizlik
Yüksek riskli alanlar	Ameliyathane, brakiterapi birimi, nötropenik hasta odaları	Temizlik ve dezenfeksiyon
Orta riskli alanlar	Laboratuarlar, hasta odaları, mutfak, çamaşırhane	Temizlik*
Düsük riskli alanlar	Hemsire, doktor odaları, ofisler, poliklinikler, kütüphane, eczane, koridorlar ve depolar	Temizlik*

*Yüzeylerin vücut sıvı ve salgıları ile kirlenmesi durumunda temizliğe ek olarak dezenfeksiyon sağlanır.

5.5.2. Çamasırhanede tanımlanan günlük temizliğe ek olarak gün sonunda yer **"Sterilizasyon /Dezenfeksiyon Talimatı"**na uygun olarak dezenfektan bir solüsyonla silinir.

5.6. Standart Günlük Temizlik:

5.6.1. Tüm alanlarda standart günlük temizlik aşağıda belirtilen sıra izlenerek sabah saatlerinde yapılır. Her kirlenme olduğunda ve her hasta değişiminde tekrarlanır.

5.6.2. Kat arabasında gerekli tüm temizlik malzemelerinin bulunup bulunmadığı kontrol edilir. (Kuru temizlik mopları ve dispenserları, sıvı deterjan, ovma amaçlı temizlik maddesi, yeterli miktarda temiz sarı, kırmızı ve mavi temizlik bezleri, tuvalet fırçası, çekçek, faras, kova, eldiven vb.). Eksik malzeme varsa temizliğe baslamadan önce tamamlanır.

5.6.3. Odadaki (banyo/tuvalet dâhil) çöp kovalarının içinde bulunan çöp posetleri oda dışına çıkarılarak ağzı bağlandıktan sonra servise ait büyük çöp bidonuna tasınır.

5.6.4. Çöp kovası kirlenmis ise yıkanarak temizlenir ve kurulanır.

5.6.5. Oda temizliği toz kalkmayacak sekilde yapılır.

5.6.6. Temizlik her zaman temiz alandan kirli alana doğru yapılır.

5.6.7. Oda zemini çekçek ve faras ile kaba kirlerden arındırılır, kesinlikle fırça veya süpürge kullanılmaz.

5.6.8. Odadaki tüm yüzeylerin (pencere önleri, radyatörler, yemek masası, etajer, vb.) tozu alınır.

5.6.9. Oda zemini temiz alandan baslayarak yatak altları dâhil olacak sekilde kapıya doğru paspaslanır ve hemen kuru mop ile kurulanır.

5.6.10. Kan ve vücut sıvıları ile kirlenme olmadığı sürece temizlik su ve sıvı deterjanla yapılır.

5.6.11. Kapı kolları sıvı deterjanla yıkanmıs bez ile silinmeli ve kurulanmalıdır.

5.6.12. Banyo ve tuvaletlerin temizliği en sona bırakılır.

5.6.13. Kirli mop kat arabasındaki kirli bölümüne konulur ve temiz bir mopla banyo/tuvalet zeminindeki atıklar uzaklastırılır.

5.6.14. Dus ve küvet temizliğinden önce fayanslar, ardından musluk, dus teknesi ve dusa kabin veya dus perdesi sıvı deterjan veya ovma maddesi ile silinir.

5.6.15. Lavabo ve kenarları su ve sıvı deterjan veya ovma maddesi ile temizlenir.

5.6.16. Aynı bez yıkandıktan sonra lavabo arkasındaki duvar silinir.

5.6.17. Lavabo aynası mavi bez kullanılarak cam temizleme maddesi ile silinir.

5.6.18. Silinen tüm yüzeyler önce durulanıp ardından kurulanır, kesinlikle ıslak bırakılmaz.

5.6.19. Tuvalet temizliği için önce sifon çekilir, klozet içerisi sıvı deterjan veya ovma maddesi dökülerek tuvalet fırçası ile fırçalanır, klozet çevresi ayrı bir temizlik bezi ile sıvı deterjan veya ovma maddesi kullanılarak silinir. Silme islemi bitince durulama yapılır ve ıslak alanlar kurulanır.

5.6.20. Yer süzgeci su tutularak kaba kirlerinden arındırılır.

5.6.21. Tüm zemin oda temizliğinde kullanılandan farklı bir paspas ile kapıya doğru silinir ve kurulanır.

5.6.22. Tuvalet kâğıdı ve sabun kontrolü yapılır ve eksiklikler giderilir.

5.6.23. Sıvı sabun kaplarının üstüne ekleme yapılmaz. Bos sabunluk yıkanıp kurutulduktan sonra tekrar doldurulur.

5.6.24. Tuvalet temizliğinde kullanılan bezler (mop, paspas dâhil) gün sonunda sıcak su ve deterjanla çamasır makinesinde yıkanmadan ve kurutulmadan kesinlikle baska bir alanda kullanılmaz.

5.6.25. Oda/Ofis temizliği tamamlandıktan sonra çek-çek ve faras ile koridorda bulunan kaba kirler uzaklastırılır, tüm esyaların (sekreter masası, oturma grubu, duvar bandı, tablolar, vb.) tozu alınır, su ve

sıvı deterjan ile zemin paspaslanır ve kurulanır. Koridor temizliğinde hasta odası ve ofislerde kullanılandan farklı paspas ve kuru mop kullanılır.

5.6.26. Taburcu/ex olan ya da baska bir servise transfer olan hastanın ardından günlük temizlik isleminin tüm basamakları uygulanmadan yeni hasta kabul edilmez.

5.6.27. Yukarıda tanımlanan yüzeylerin kan veya vücut sıvıları ile kirlenmis olması durumunda, önce kan/vücut sıvısı tercihen kâğıt havlu ile emdirilerek ortamdan uzaklastırılır ve **"Sterilizasyon / Dezenfeksiyon Talimatı"**na göre yüzey dezenfeksiyonu yapılır.

5.6.28. Hastalardan alınan vücut sıvı ve salgılarının geçici bir süre için bekletildiği tüm yüzeyler (servis, poliklinikler, laboratuar ve numune alma bankoları, vb.) sabah saatlerinde bir kez Temizlenip **"Sterilizasyon / Dezenfeksiyon Talimatı"**na göre dezenfekte edilir. Gün içinde vücut sıvı ve salgıları ile her kirlenme olduğunda temizlik ve dezenfeksiyon islemi tekrarlanır.

5.6.29. Biyogüvenlik kabinleri yüzeyleri her gün kullanıma baslamadan önce **"Biyogüvenlik Kabini Temizlik Talimatı"**na uygun olarak dezenfekte edilir.

5.6.30. Özel Önlemler:

5.6.30.1. İzolasyon odalarının temizliği **"Nötropenik / İzolasyon Odaları Temizlik Dezenfeksiyon Kontrol Formu"** ile kayıt altına alınır.

5.6.30.2. İzolasyon odaları için kullanılan malzemeler hastaya özel kullanılır, bu mümkün değil ise her kullanım sonrasında aletler **"Sterilizasyon/Dezenfeksiyon Talimatı"** na uygun olarak dezenfekte edilir.

5.6.30.3. Odada VRE pozitif bir hasta izlenmis ise hastanın taburculuğunu veya baska bir servise naklini takiben(ya da eksitus olması durumunda)pencere perdeleri ve hasta aralarındaki perdeler yıkanır.

5.6.30.4. VRE pozitif bir hasta taburcu /eksitus/transfer olduğunda odada bulunan tüm yüzeyler iki kez üst üste temizlenir ve **"Sterilizasyon/Dezenfeksiyon Talimatı"**na uygun olarak dezenfekte edilir.

5.6.30.5. VRE pozitif hastanın taburculuğu sonrası oda temizliği, **"VRE Üreyen Hastanın Taburculuk Sonrası Oda Temizliği Kontrol Form"**u ile kayıt altına alınır ve servis sorumlu hemşiresi tarafında arşivlenir.

5.7. Yüksek Riskli Alanların temizliği:

5.7.1. Yüksek riskli alanlar için kullanılan tüm temizlik bezleri (paspas, mop, toz bezi, vb.) alana/odaya özel kullanılır.

5.7.2. Ameliyathane ve BRT Birimi Temizliği

5.7.2.1. Sabah Temizliği

- Günün ilk ameliyatı alınmadan önce kullanılacak olan her odada asağıda belirtilen sekilde temizlik yapılmalıdır.
- Tüm aletlerin, esyaların ve lambaların tüy bırakmayan nemli bezle tozu alınmalıdır.

- Lambaların reflektör alanlarının tozu alınmalıdır.
- Oda zemini su ve deterjanla yıkanmıs paspasla temizlenmeli ve kurulanmalıdır.

5.7.2.2. Vaka Aralarında Temizlik

- Ameliyat odasının temizliği, temiz alandan kirli alana doğru yapılır.
- Tıbbi atıklar **"Çevre ve Atık Yönetim Talimatı"**na uygun sekilde ortamdan uzaklastırılır.
- Kirli kompreslerin araları toz kaldırılmadan kontrol edilerek çamasır sepetine atılmalır.
- Çöp kovalarının torbaları her ameliyattan sonra değistirilir, ağzı bağlanarak ana çöp bidonuna tasınır.
- Öncelikle kan ve vücut sıvıları ile kirlenmis yüzeyler organik materyalden arındırılıp dezenfekte edilir.
- Yerde kalan diğer atıklar çek-çek ve faras ile uzaklastırılır, fırça ve süpürge kullanılır.
- Oda zemini uygun dezenfektan solüsyonla paspaslanır ve kurulanır**.**
- Temizlik ve dezenfeksiyon için kullanılan solüsyonlar her ameliyattan sonra değistirilir.
- Son olarak yeni vaka baslamadan önce odada bulunan monitör, anestezi cihazı, hasta masası gibi yüzeyler dezenfekte edilir.

5.7.2.3. Gün Sonunda Temizlik

- Gün sonunda her ameliyat odası aynı sekilde temizlenir.
- Ameliyat odasındaki tüm tasınabilir aletlerin tekerlekleri silinerek dısarı çıkarılır.
- Lambalar, dolaplar vb. dezenfektan solüsyonla silinir ve kurulanır.
- Oda zeminine **"Sterilizasyon / Dezenfeksiyon Talimatı"**na uygun olarak dezenfektan solüsyonla ıslak vakum uygulanır.
- Oda dısına çıkarılan tüm malzemelerin yüzey ve tekerleri temizlenip dezenfekte edilerek odaya yerlestirilir.
- Cerrahi el yıkama lavaboları ve vücut sıvı/salgılarının döküldüğü lavabolar önce sıvı deterjan veya ovma maddesi ile temizlenir, ardından **"Sterilizasyon / Dezenfeksiyon Talimatı"**na uygun olarak dezenfekte edilir.
- Ameliyathane koridorlarına dezenfektan solüsyonla ıslak vakum uygulanır.

5.7.3. Nötropenik Hastaların Yattığı Odaların Temizliği:

5.7.3.1. Nötropenik hasta odalarında günlük temizliğe ek olarak yerler ve elle sık teması olan tüm yüzeyler (etajer, monitör ve ventilatör yüzeyleri, yemek masası, desk, musluk bası, kapıkolu, yatak kenarları, vb.) **"Sterilizasyon / Dezenfeksiyon Talimatı"**na göre dezenfekte edilir ve "**Nötropenik/ İzolasyon Odaları Temizlik Dezenfeksiyon Kontrol Formu"** ile kayıt altına alınır. Temizlik ve

dezenfeksiyon islemi sabah saatlerinde birkez yapılır, her kirlenme olduğunda ve her hasta değisiminde tekrarlanır.

5.8. Hastane Ortamında Bulunan Eşyaların ve Malzemelerin Periyodik Temizliği:

5.8.1. Gerekli görülen durumlarda periyot beklenmeden temizlik yapılır.

5.8.2. Yüzeylerde kan ve vücut sıvıları ile kirlenme varsa, **"Sterilizasyon/Dezenfeksiyon Talimatı"**na göre hareket edilir.

5.8.3. Kirli çamasır arabaları günde en az bir kez temizlenir ve **"Sterilizasyon/Dezenfeksiyon Talimatı"**na göre dezenfekte edilir. Ameliyathane odalarında kirli çamasırlar için kullanılan transfer sepetlerinin kılıfları vücut sıvı ve salgıları ile her kirlendiğinde değistirilir.

5.8.4. Su ve deterjanla temizlik yapılan alanlarda her üç odada bir temizlik solüsyonu değistirilir. Yoğun kirlenme meydana gelmisse daha sık solüsyon değisimi yapılır.

5.8.5. Tüm temizlik bezleri (paspas, mop, toz bezi, vb.) kirlendikçe değistirilir, kirli bezle temizlik islemine devam edilmez.

5.8.6. Üzerine kan/vücut sıvı/salgısı dökülen yüzeylerdeki organik madde ortamdan uzaklastırıldıktan sonra yüzey dezenfeksiyonu sağlamak için kullanılan bez baska bir is için kullanılmaz, kirli olarak kabul edilir. Kirlenen temizlik bezleri bekletilmeden çamasır makinesinde sıcak su (>60 C) ile yıkanarak kurutulur.

5.8.7. Eşya ve malzemelerin temizlenme sıklığı ve yöntemi aşağıdaki tabloda tanımlanmıştır:

Eşya/Malzeme	**Temizlenme Sıklığı**	**Temizleme Yöntemi**
Sedye Tekerlekli sandalye Acil .arabası Çamasır arabası Serum askıları	Günde en az bir kez ve Kirlendikçe	Su ve deterjanla silinmeli
Mobilyalar	Günde bir kez Ayda bir kez	Toz alma Su ve deterjanla silinmeli
Tansiyon aleti, glukometre, timpanik derece,vb	Günde bir kez	Temizlik ve Dezenfektan
Mobilizasyon Koltuğu	Her kullanım sonrasında	Dezenfeksiyon
Camlar	Haftada bir kez	Cam temizleme maddesi ile silme ve kurulama
Perdeler	Kirlendikçe	Yıkama
Duvarlar	Gerekli görüldükçe	Su ve uygun deterjanla silinmeli

Tavanlar	Ayda iki kez	Kuru vakum
Tavan lambaları	Haftada bir kez Ayda bir kez	Toz alma Nemli bezle silme
Radyatörler	Günde bir kez Haftada bir kez	Toz alma Fırçalama
Ahsap bölgeler	Günde bir kez	Toz alma
Zemin	Kirlendikçe	Su ve uygun deterjanla silinmeli
Halı	Kirlendikçe	Su ve uygun deterjanla silinme
Baca kapakları Havalandırma boslukları	Ayda bir kez	Mekanik temizlik ve kuru vakum uygulama
Teras ve çatı	Teras ve çatı	Süpürme ve yıkama

5.9. T**emizlik Uygulamalarının Kayıt Altına Alınması ve Denetlenmesi**

5.9.1. Temizlik uygulamaları sırasında, temizlik personeli tarafından alana özel takip formu **("Brakiterapi Temizlik Kontrol Formu", "Ameliyathane Temizlik Kontrol Formu", "Araştırma Laboratuvarı Temizlik Planı ve Takip Formu", "Biyokimya Laboratuvarı Temizlik Kontrol Formu", "Genel Tuvalet /Banyo Temizlik Takip Formu, " …….. Temizlik Takip Formu", Patoloji Laboratuvarı Temizlik Kontrol Formu", "Hasta Odaları-Ofis Temizlik Takip Formu)** doldurulur ve Temizlik Sorumlusu tarafından her gün günde 2 kez yerinde kontrol edilerek, kontrol sonuçları aynı forma kaydedilir.

5.9.2. Temizlik personeli tarafından sık kullanılan alanlara özel **"Sık Kullanılan Alanların Temizliği ve Dezenfeksiyonu Kontrol Formu"** doldurulur.

5.9.3. Her formun üzerinde temizlik aralıkları belirtilmiştir.

6. İLGİLİ DOKÜMANLAR

6.1. Genel Hastane Temizlik Planı

6.2. Sterilizasyon / Dezenfeksiyon Talimatı

6.3. Nötropenik / İzolasyon Odaları Temizlik Dezenfeksiyon Kontrol Formu

6.4. VRE Üreyen Hastanın Taburculuk Sonrası Oda Temizliği Kontrol Form

6.5. Biyogüvenlik Kabini Temizlik Talimatı

6.6. Çevre ve Atık Yönetim Talimatı

6.7. Brakiterapi Temizlik Kontrol Formu

6.8. Araştırma Laboratuvarı Temizlik Planı ve Takip Formu

6.9. Ameliyathane Temizlik Kontrol Formu

6.10. Biyokimya Laboratuvarı Temizlik Planı ve Takip Formu

6.11. Genel Tuvalet /Banyo Temizlik Takip Formu

6.12. Hasta Odaları-Ofis Temizlik Takip Formu

6.13. ….. Temizlik Takip Formu

6.14. Patoloji Laboratuvarı Temizlik Kontrol Formu

6.15. Sık Kullanılan Alanların Temizliği ve Dezenfeksiyonu Kontrol Formu